

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Dariusz Mazur

BK-VII.0520.231.2024
Warszawa, 19 września 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 4128 złożoną do Ministra Sprawiedliwości przez Pana posła Dariusza Mateckiego oraz grupę posłów na Sejm RP w *sprawie nacisków politycznych na sędziów*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Zgodnie z treścią art. 178 Konstytucji RP sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji i ustawom. Przepis ten statuuje zasadę niezawisłości sędziowskiej, która w demokratycznym państwie prawnym stanowi konsekwencję zasady trójpodziału władzy i ma charakter podstawowej zasady kształtującej ustrój sądownictwa. Obok zasady bezstronności, zasady niezależności sądów, zasady instancyjności oraz zasady udziału obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości, zaliczana jest do fundamentów polskiego wymiaru sprawiedliwości. Tylko niezawisły sąd może stać na straży wolności i praw jednostki oraz praw innych podmiotów.

Zasada niezawisłości sędziowskiej obejmuje zarówno wewnętrzną niezależność sędziego jako cechę osobistą, bezstronność wobec stron czy uczestników postępowania, niezależność od władzy ustawodawczej, wykonawczej i innych instytucji pozasądowych, formalnych i nieformalnych grup społecznych czy politycznych, samodzielność wobec władz i innych organów sądowych, oraz niezawisłość w sensie obiektywnym oznaczającą zakaz nie tylko rzeczywistego, ale także pozornego uzależniania sądów (sędziów) w ich działalności orzeczniczej od czynników innych niż normy prawa. Konstytucja ustanawia szereg gwarancji niezawisłości sędziowskiej, do których należą:

- a) powoływanie sędziów przez Prezydenta RP na wniosek ukształtowanej w zgodzie z konstytucyjnymi standardami Krajowej Rady Sądownictwa,
- b) powoływanie sędziów na czas nieoznaczony,
- c) zasada nieusuwalności sędziego z zajmowanego stanowiska,
- d) ustanowienie immunitetu sędziowskiego,
- e) zagwarantowanie odpowiedniej sytuacji materialnej sędziów,
- f) apolityczność sędziów, co łączy się z zakazem ich przynależności do partii politycznych, związków zawodowych i prowadzenia działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadą niezawisłości sędziowskiej,

- g) niepołączalność stanowiska sędziego ze sprawowaniem mandatu przedstawicielskiego (poselskiego lub senatorskiego), co jest konsekwencją zasady podziału władzy,
- h) umocnienie roli i znaczenia samorządu sędziowskiego, który otrzymał uprawnienia dotyczące wpływu na sprawy organizacyjne i osobowe sądów oraz sędziów,
- i) pozycja ustrojowa Krajowej Rady Sądownictwa, która zgodnie z art. 186 Konstytucji RP stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Zasada niezawisłości sędziowskiej nie wyklucza istnienia mechanizmów nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów, sprawowanego przez prezesów sądów (wewnętrzny nadzór administracyjny) oraz przez Ministra Sprawiedliwości (zewewnętrzny nadzór administracyjny).

W ramach wewnętrznego nadzoru administracyjnego prezesa sądów są władni m.in. badać sprawność postępowania w poszczególnych sprawach, obciążenie sędziów pracą, a także prawidłowość przydzielania sędziom spraw. Czynnościami z zakresu wewnętrznego nadzoru administracyjnego wykonywanymi przez prezesa sądu apelacyjnego i prezesa sądu okręgowego są ponadto: 1) wizytacja, obejmująca pełną działalność administracyjną sądu lub wydziału sądu; 2) lustracja, obejmująca wybrane zagadnienia z działalności administracyjnej sądu lub wydziału sądu. Prezesi sądów są odpowiedzialni za wyniki pracy podległych im sądów, zaś w przypadku prezesa sądu okręgowego lub apelacyjnego – wszystkich podległych sądów w ramach okręgu lub apelacji.

Zgodnie z art. 9 i 9a § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 217, z późn. zm., dalej: „u.s.p.”) Minister Sprawiedliwości sprawuje zewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością sądów polegającą na zapewnieniu właściwego toku wewnętrznego urzędowania sądu, bezpośrednio związanego z wykonywaniem przez sąd zadań w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Nadzór ten dotyczy więc organizacyjnej strony funkcjonowania sądów, a czynności podejmowane w jego ramach nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli (art. 9b u.s.p.). Takie ograniczenia zabezpieczają władzę sądowniczą przed arbitralnym wkraczaniem innych władz w sferę jej działalności.

Uprzejmie informuję, iż pismem z 10 lipca 2024 r. Grzegorz Krysztofiuk złożył pisemne oświadczenie o rezygnacji z funkcji wiceprezesa Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie na podstawie art. 27 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2024 r., poz. 334).

Zgodnie z art. 27 § 1 pkt 4 ww. ustawy prezes i wiceprezes sądu mogą być odwołani przez Ministra Sprawiedliwości w toku kadencji m.in. w przypadku złożenia rezygnacji z pełnionej funkcji. W związku z powyższym Minister Sprawiedliwości z upływem dnia 17 lipca 2024 r. odwołał Grzegorza Krysztofiuka z funkcji wiceprezesa Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie (dekret z 15 lipca 2024 r. DKO-I.565.650.2024).

W załączeniu uprzejmie przekazuje skany następujących dokumentów:

- pismo z 10 lipca 2024 r. – rezygnacja Grzegorza Krysztofiuka z pełnienia funkcji wiceprezesa Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie wraz z pismem przewodnim wykonującego funkcję prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie do Ministra Sprawiedliwości z 15 lipca 2024 r.,
- akt Ministra Sprawiedliwości z 15 lipca 2024 r. DKO-I.565.650.2024 o odwołaniu Grzegorza Krysztofiuka z funkcji wiceprezesa Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z upływem dnia 17 lipca 2024 r. w związku ze złożoną rezygnacją.

Ministerstwu Sprawiedliwości nie jest wiadome o jakichkolwiek politycznych naciskach wobec sędziego Grzegorza Krysztofiuka, zaś zarówno z treści pisma sędziego o rezygnacji jak i z treści interpelacji poselskiej nie wynika, na czym miałyby one polegać.

Z wyrazami szacunku

Dariusz Mazur
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/